

5.

(BONUS!) Variabile aleatoare: proprietăți de bază pentru medii, varianță, covarianță; exemplificări ale unor astfel de proprietăți)

a.

Fie $X: \Omega \rightarrow R$ o variabilă aleatoare, cu funcția de probabilitate P . Dacă X este variabilă aleatoare discretă, media sa se definește ca fiind numărul real $E[X] = \sum_{x_i \in \text{Val}(X)} x_i \cdot P(X = x_i)$. Dacă X este variabilă aleatoare continuă, media sa este $E[X] = \int_{-\infty}^{\infty} x \cdot p(X = x) dx$.

Notăm $\bar{X} = E[X]$. Varianța lui X se definește ca fiind $\text{Var}(X) = E[(X - \bar{X})^2]$. Arătați că:

$$\text{Var}(X) = E[X^2] - (E[X])^2.$$

Indicație: Nu este necesar să faceți demonstrația separat pentru cele două cazuri, discret și respectiv continuu.

b.

Covarianța a două variabile aleatoare X și Y care au același domeniu de definiție (Ω) se definește astfel: $\text{Cov}(X, Y) = E[(X - E[X])(Y - E[Y])]$, unde $E[X]$ este media lui X .

Demonstrați egalitatea:

$$\text{Cov}(X, Y) = E[XY] - E[X] \cdot E[Y].$$

c.

Fie X o variabilă aleatoare având media $E[X] = 1$ și varianța $\text{Var}(X) = 1$. Calculați:

i. $E[3X]$;ii. $\text{Var}(3X)$;iii. $\text{Var}(X + 3)$;

$$\begin{aligned} \text{a)} \quad \text{Var}(X) &= E[(X - \bar{X})^2] = E[X^2 - 2X\bar{X} + \bar{X}^2] = \\ &= E[X^2] - E[2X\bar{X}] + E[\bar{X}^2] = \\ &= E[X^2] - 2\bar{X}E[X] + E[\bar{X}^2] = \\ &= E[X^2] - 2E[X] \cdot E[X] + E[X] \\ &= E[X^2] - (E[X])^2 \quad (\text{Adevărat}) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{b)} \quad \text{Cov}(X, Y) &= E[(X - E[X])(Y - E[Y])] = \\ &= E[XY - XE[Y] - YE[X] + E[X] \cdot E[Y]] = \\ &= E[XY] - E[X \cdot E[Y]] - E[Y \cdot E[X]] + \\ &\quad + E[E[X] \cdot E[Y]] = \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} &= E[XY] - E[Y] \cdot E[X] - E[X] \cdot E[Y] + E[X] \cdot E[Y] \\ &= E[XY] - E[X] \cdot E[Y] \quad \text{ADEVĂRAT} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{e)} \quad \frac{E[X] - 1}{\text{Var}(X) = 1} &= 3 \\ \text{d)} \quad E[3X] &= 3E[X] = 3 \\ \text{Var}(3X) &= 3^2 \text{Var}(X) = 9 \\ \text{Var}(X+3) &= E[(X+3)^2] - (E[X+3])^2 = \\ &= E[X^2 + 6X + 9] - E[X+3]^2 = \\ &= E[X^2] + 6E[X] + 9 - (E[X] + 3)^2 = \\ &= E[X^2] + 6 + 9 - (E[X]^2 + 6E[X] + 9) = \\ &= E[X^2] - E[X]^2 = \text{Var}(X) = 1 \Rightarrow \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Var}(X) &= E[X^2] - (E[X])^2 \Rightarrow \\ E[X^2] &= \text{Var}(X) + (E[X])^2 \\ E[X^2] &= 1 + 1 = 2 \end{aligned}$$

$$\Rightarrow \text{Var}(X+3) = 2 - 1 = 1$$